

Innspill til Finanskomiteen

Revidert nasjonalbudsjett 2022: Ocean Space Centre

Oppsummert

- Den foreslåtte utsettelse av Ocean Space Centre setter prosjektet i sin helhet i fare
- Norske havnæringer risikerer å miste sitt konkurransefortrinn internasjonalt, og den grønne omstillingen forsinkes
- Prosjektet er i gang. Utsettelsen representerer ingen besparelse, og vil medføre at prosjektet totalt sett blir betydelig dyrere og vesentlig forsinket

SINTEF anmoder Stortinget om følgende:

- Vi ber om at Stortinget sikrer realiseringen av Ocean Space Centre nå, og reverserer regjeringens forslag om å utsette prosjektet

Regjeringens forslag om utsettelse av Ocean Space Centre setter hele prosjektet i fare og vil ikke bidra til innsparing – men tvert imot en fordyring. Foreslått reduksjon av statens bevilgning med 405 millioner kroner i Statsbudsjettet for 2022 medfører en samlet økning i prosjektkostnad for staten på mellom 550-750 millioner kroner. Dette er Statsbygg sine anslag for kostnadene knyttet til en forsvarlig demobilisering og senere remobilisering av prosjektet. I tillegg kommer NTNUs og SINTEFs kostnader på rundt 300 millioner kroner.

Totalkostnaden knyttet til en utsettelse av prosjektet til 2025 vil dermed være betydelig, anslagsvis 900 millioner kroner. For SINTEF Ocean sin del vil en utsettelse være driftskritisk, da forskningsinfrastrukturen som skal erstattes er utdatert. Konsekvensen vil være at vi må legge ned drift og tape store markedsandeler til konkurrerende virksomheter i utlandet. Det vil igjen påvirke vår evne til å holde på verdifull kompetanse, da vi har forskere i verdensklasse. Norske bedrifters tilgang til ledende kompetanse på våre havnæringer nasjonalt vil raskt svekkes. Det sier seg selv at bedrifter langs norskekysten vil ha vanskelig for å samarbeide med kompetansemiljøer i andre verdensdeler. Sikring og utvikling av nasjonale kompetansemiljøer som kan levere på behov bedrifter i norske havnæringer har, må være strategisk viktig for Norge.

Forskningsinfrastrukturen i Ocean Space Centre skal utgjøre motoren i den grønne omstillingen i de norske havnæringene og vil være helt essensiell i regjeringens havvindsatsing. Ocean Space Centre er også viktig for å opprettholde konkurransekraften internasjonalt for Norges viktigste eksportnæringer, og sikre arbeidsplasser langs kysten.

SINTEF ber innstendig Stortinget om å ikke vedta forslaget fra regjeringen om utsettelse, slik at vi kan opprettholde fremdriften i prosjektet. Prosjektet er i gang, 1000 personer er på flyttefot til midlertidige lokaler og byggingen skal starte allerede i august. Vi er innstilt på å realisere prosjektet innenfor den rammen Stortinget har vedtatt, og med rask fremdrift. Nå er det kritisk viktig for Norge at vi holder tempoet og ambisjonene med senteret oppe.

Utvikling av de teknologiene vi skal leve av i fremtiden er avgjørende – norske havnæringer risikerer å miste sitt konkurransefortrinn internasjonalt

Høyteknologiske løsninger basert på verdensledende forskning og utdanning utgjør selve kjernen i norske havnæringers konkurransekraft. Forskningsmiljøet ved NTNU og SINTEFs er rangert blant de aller beste i verden, og gjennomfører svært avanserte forsøk ved Marinteknisk senter på Tyholt i Trondheim. Men konkurrenter, særlig fra Kina, Singapore og Canada tar innpå.

En utsettelse av Ocean Space Centre vil svekke norsk satsing på havteknologi på kort og lang sikt, og overlate både den viktige teknologiutvikling og lederskapet internasjonalt til andre land. Det vil være et enormt tap for havnasjonen Norge, den grønne omstillingen av norsk næringsliv, og muligheten til å sikre bærekraftige arbeidsplasser langs hele kysten.

Forslaget svekker forutsetningene for det grønne skiftet i norske havnæringer. Med Ocean Space Centre får Norge verktøyene som virkelig kan bidra til å gjøre skipsfarten grønnere, utvikle havvind, og sikre bærekraftig vekst i sjømatnæringene og utnyttelse av havets enorme ressurser.

Utsettelse vil medføre økte kostnader for staten – ikke innsparing

Forslaget om utsettelse fra regjeringen er uansvarlig og vil innebære en unødvendig og vesentlig fordyrelse av prosjektet. Stortinget besluttet en samlet kostnadsramme for OSC på 8,1 milliarder kroner med en oppstartsramme på 500 millioner kroner for 2022. Prosjektet er mobilisert og opphandling av entrepriser pågår. Hittil med en påløpt kostnad på ca. 100 millioner kroner. En beslutning om utsettelse og forsvarlig demobilisering av prosjektet vurderes å ha en kostnad på 150 millioner kroner for statens prosjekt. Netto besparelse på oppstartsbevilgningen for 2022 vil være omkring 250 millioner kroner. Altså vil halvparten av oppstartsbevilgningen være tapte kostnader.

En ny oppstart av prosjektet vil kreve mye, og det vil ta to år å gjøre remobilisering ("oppakking") av prosjektet, slik at en prosjektoppstart i 2025 vil bety byggstart i 2027. I dagens prosjektorganisasjon er landets fremste eksperter på denne typen spesialbygg engasjert. Det vil være krevende å beholde kontinuitet og reetablere tilsvarende kompetanse med relevant prosjektinnsikt i løpet av kort tid. Anslagsvis vil det koste 300-500 millioner kroner å remobilisere prosjektet. I dette inngår etablering av ny prosjektorganisasjon og etablering av nye entrepriser. Åpning av senteret vil først kunne skje på 2030-tallet, selv med bare ett års utsettelse.

Samlet økning i prosjektkostnad for staten ved utsettelse vil altså være 550-750 millioner kroner.

Statsbygg har allerede kommet langt i anskaffelsesprosessene. Med en utsettelse risikerer regjeringen at de oppnår nettopp det de frykter, at prosjektet blir truffet av de store kostnadsøkningene vi ser i markedet. Det er kommet inn konkurransedyktige tilbud på deler av prosjektet, godt innenfor budsjetttrammene. Det er lite sannsynlig at entreprenørene kan tilby de samme prisene om ett eller tre år.

I tillegg er 1000 forskere og studenter på flyttefot til midlertidige lokaler pr starten av mai 2022. Etablering av midlertidige lokaler og kontraktsforpliktelser vil ha en kostnad for NTNU på omkring 75 millioner kroner. Ved en utsettelse vil midlertidige lokaler ikke være tilgjengelige på samme sted, og det vil være særlig krevende å finne nye egnede lokaler for undervisningsformål.

SINTEF tar gjerne imot spørsmål fra Finanskomiteens medlemmer, og bistår med mer informasjon. Ta kontakt med:

Vegar Johansen, adm.dir. SINTEF Ocean: tlf: +4791882170, e-post: vegar.johansen@sintef.no